

Szerkesztőség: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Előfizetési díj: egész évre
helyben 6 korona.

Előfizetési díj: egész évre
vidéken 7 korona.

Egyes szám ára 12 fillér

DÉLVIDÉK

Kiadó-hivatal: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Hirdetési díj petitsoranként
12 fillér. Nyilttérben egy
sor 20 fillér.

Hirdetések elfogadtnak
minden hirdetési irodában

Előbb: „DÉLVIDÉKI NEMZETÖR“

A „VERSECZI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

A háboru eseményei.

Versecz, szept. 21.

A balkánon nevezetes elhatározás fogant meg: Bulgária úgy látja, hogy az idők intő szava szükségessé teszi az ország készenlétét; a tétlen neutralitásnak nincs helye többé, elérkezett a fegyveres semlegesség ideje. Ezt a döntő eseményt Radoszlavov miniszterelnök, tegnap jelentette be a kormányparti szobranje-képviselők ülésén, azzal a megokolással, hogy az események oly gyors iramban követik egymást, hogy Bulgária nem maradhat tétlen. A miniszterelnöknek ez a kijelentése hamarosan testet öltött, mára elrendelték az egész bolgár haderő mozgosítását. A nagyhatalmak emésztő tusakodásának tragédiája tehát ott keresi a kifejlését, a honnan kiindult, a Balkánon. Köszöntjük az erős bolgár nemzetet és böles, energikus királyát. E nép s az uralkodó nagyok voltak az első balkáni háboru rendjén. Még nagyobbak a hallgatag, dacos türebben, mikor a sora szeszélye és az ármány ellenük fordultak. De soha olyan nagyok nem voltak, a milyenek lettek azáltal, hogy megéreztek és megtalálták a cselekvés idejének helyes időpontját.

Északkeleten a nap nyugodtan telt el Csak Volhíniában, Lucktól keletre és szintén orosz földön, közel a galíciai határhoz, az Ikva-fronton volt némi csetepaté. A nagy es szíves harcok, egyformán gazdagok véraldozatban mindkét félre, elültek egy időre. Hadaink — magyarok, németek, osztrákok — megállottak a Sztripa keleti partját szegélyező magaslatokon, a honnan semmi hatalom sem vetheti ki őket, és

várják a kedvező, az elsőnél minden esetre kedvezőbb és jobban megválasztott időpontot, a mikor nemcsak Kelet-Galiciából üzhetik ki, hanem Besszarábiában is messze leszoríthatják az ellenséget.

Erről az időpontról részben a volhíniái harcok fognak dönteni, a melyek szintén óriás erőfeszítéssel folynak. részben az a titáni mérkőzés, a mely Eichhorn, Scholtz és Galwitz csapatai és a Vlnából kivert orosz hadsereg között az egész izgalomban reszkető világ szemeláttára megindult, de a befejezésig még nem jutott. A mai német jelentés e mérkőzés mostani státusáról a dolog természete szerint nem igen ad fölvilágosítást. Annyit tudunk, hogy Eichhorn csapatainak támadása az Osznyanantól északnyugatra és délnyugatra előrehaladt és a sereg jobbszárnya heves harcok között az orosz fedező csapatokkal elérte a Lidától keletre és Novogrodektől nyugatra elterülő vidéket. Ezzel a lida — moledeknői vonal teljesen a németek kezébe jutott. A vilna — minszki vasut a smorgoni áttörés kudarcá következtében már tegnap előtt az övék lett. Minthogy Vlnát három irányból északról támadták és ostromolták meg, a vilnai orosz védőcsapatok a vilna — dúnaburgi, sokszorosán áttört fővonalon sem menekedhetnek. Hervé kasszandrai jóslata fog beteljesedni, a mely szerint az orosz centrum csak két eshetőség között választhat: vagy bekerítik, vagy 150-200 kilométernyire visszahúzódnak. Így is, úgy is meg van az verve. Hindenburg hatalmas átkoráló mozdulát most már Lipót bajor herceg és a hadserege kötelékében harcoló magyar és osztrák csapatok is támogathatják. Ezek az egye-

sült hadak délről északra törve, már Osztrovig és Dvorzecig jutottak és a nagyfontosságú baranyevici csomópontot is megközelítették. Az orosz hadijelentések még mindig nagyszerű diadalokról fecsegnek, ezer meg ezer fogolyról, ágyuról. De az orosz harci helyzetnek nem ezek a bohó költemények felelnek meg, hanem Kiev pánikszerű kiürítése, Pétervár örült izgalma, Moszkva sötét tekintetű forrongása. Kiev ma egy roppant bolondokháza. A menekültek nyomorúsága valósággal megtébolyítja azokat a városokat, a melyeknek attól kell félniük, hogy most ők kerülnek sorra. A duma széjjelkergetése, az ellenzéki képviselők erőszakos megrendszabályozása, az ideges és kapkodó diktatura felelőtlensége az egész óriás birodalom vérkeringésbe a lát gyötrő mérget hordja széjjel.

A délkeleti hegyek közt megszólaltak harminc és feles mozsaraink. A bozenalaveronai nemzetközi vasut egyik délvidéki állomását lötték, Serravallet, a hol az olaszok megfészkeltek magukat. Hogy milyen hatással arról a jelentés fölöslegesnek tartja szólni. Mozsaraink teljesítőképességét ismeri már Nyugat és Észak. Most megismerkedik vele a dél is. Egyébb nevezetessége az olasz harctérnek mára nincs.

A nyugati harctérről nincs különös hír. Souchez, Arrasz, Neuville az untalan ismétlődő nevek. Perthes a Champagnieban, Hartmannsweilerkopf a Vogézekben. Tüzérség, aknarobbantás, néhány repülő leszedése a sztereotip, refrénszerű visszatérő „esemény“. Es ez néhány csekély és nem is sokáig ható megszakítással egy

Az opccnói féregirtó.

(A Budapesti hírlap harctéri tudósítójától.)
A ki részt vett a háboruban s a tábori élet óriás fáradalmait átélte, tudja, hogy milyen szörnyű ellenségek azok a bizonyos kis férgek. Mert tekintve, hogy bacillusokat terjesztenek, melyek a legkülönbözőbb betegségeknek az okozói, nemcsak kellemetlenek, hanem fölötébb veszedelmesek is. Különösen borzasztó volt ez a csapás Orosz-Lengyelországban, a hol úgy a tisztaknek, mint a legénységnek roppant kínokat kellett miatta elviselniük. Mindenféle szerrel tettek próbát: Anisolal, különféle porokkal, folyadékokkal stb. Ezek a szerek azonban semmit sem használtak. Ekkor egy budapesti hadnagy, a ki magánéletében építésmérnök, elhatározta, hogy alaposan leszámol ezzel a csapással. A szere lehető legegyszerűbb volt: Tisztaság, tisztaság, tisztaság.

Azonban a háboruban a tisztaságot illetően a legnagyobb nehézségekkel kell megküzdeni. A ki a szabad ég alatt, nedves földön, vagy istállóban, pajtában vagy legjobb esetben a benszülöttek házában alszik, a kinek nincs alkama arra, hogy alaposan negmosakodjék, fehéreműjét változtassa, annak a ruhájába a legnagyobb ovatosság mellett is beleveszi magát a kellemetlen vendég. S ha egyiknek-má-

siknak, a ki aggódva ügyel a tisztaságra, sikerül is magát a férgek ellen megóvnia, a szűk területre összehozott rengeteg tömegekre nézve ez lehetetlen annál is inkább, mert a közönséges tisztálkodás a szennyet, úgy a hogy eltávolítja ugyan, de egyáltalán nem öli meg a petéket.

A hadnagy-mérnök tisztában volt azzal, hogy a közönséges mosás nem használ semmit s hogy lehetetlen azt a rengeteg sok fehéreműt kézzel alaposan kimosni. A nagy mosóintézetek által használt gépek sem alkalmasak a front mögött álló katonák ruháinak tisztításra, mert nem tökéletes dezinfektorok, s nem képesek néhány óra alatt azt a tömérédek ruhát kimosni, szárítani és nyomban használható állapotban hozni. Szulner Márton, ez a neve a hadnagynak, foglalkozott a nagy problémával és sikerült is neki a célnak megfelelő gépet konstruálni. Tervét közölte Heffele altábornaggyal, az akkori petrikói hadtápparancsnokkal, a ki akkor nyomban hozzájárult. A hadnagy tehát a parancsnok engedelmével Németországba utazott s terveit szerint egy odaváló gyárban elkészítette és Petrikóba szállította a gépeket. Ott Szulner két telepet rendezett be, egy állandót, a hadtápparancsnokság területén levő katonaság számára, és egy mozgót, a fronton levők számára. Noha tanulmányát nem szabadalmaztatta, még sem tartom helyénvaló-

nak, hogy gépeit, a melyeknek szerkezetét nekem apróra elmagyarázta, leírjam, inkább arról fogok számot adni, hogy a Szulner tisztító intézetében ezer embert egy óra alatt hogyan dezinficiálnak ruhástól a legalaposabban.

A katonák egy előszobában leteszik ruhájukat és fehéreműjüket. Egy másik szobában megnyirják és megberetváltják őket s azután a gőzfürdőbe jutnak. Amikor ezt elhagyják, megkapják az időközben kimosott fehéreműjüket valamint a dezinficiált formaruhákat. Minden embernek a holmija számmal ellátott külön zsákban van. A fehéreműt és a formaruha azonban nemcsak kimosás, illetőleg dezinficiálják, hanem teljesen ki is javítják. Mialatt ugyanis a katonák a fürdőben vannak, ruhájuk a t. képpen mosóintézetbe kerül, a melyben néhány száz szorgalmas kéz lázasan dolgozik. A fehéreműt a fölötébb forró gőzben csakhamar teljesen megtisztítják a csiráktól, majd lugos vízben kimosás. Nagy rotációs gépek megszártják néhány perc alatt a ruhát, óriás vasalógépek pedig kivasalják a legrovidebb idő alatt. A formaruha ezután más osztályba kerül. Egy óra alatt teljesen tiszta és ki is van javítva. A formaruhat ezután a fehéreművel együtt egy zsákba teszik s átadják az időközben megfürdött tulajdonosának.

A ki nem ér rá várni, az teljesen új ru-

álló esztendeje így van. A franciák nagy hűhóval megünnepelték a Marne melletti nagy győzelem egy esztendő évfordulóját. Ez a csata állította meg a németet Párisra törő rohanásában. Ez változtatta át a küzdelmet állóharcra a lövőárokban. A franciáknak szükségük volt a diadalmi ünnepek fényére, szobrára, szcenoklataira, hogy narkotizálják vonalzó testüket és lelküket. De igazi öröme ugyancsak kevés az okuk. Mert való, hogy a Marne melletti csata megmentette Páris és vele a francia nemzetet a hirtelen katasztrófától. De nagyon kérdéses, hogy egy ilyen hirtelen katasztrófa tett volna-e olyan kárt a nép erkölcsi erejében és fizikai meg gazdasági javaiban, mint az esztendeje tartó lassu sorvadás? Es az állóharc nyugaton tette lehetővé a hatalmas ütőerejű offenzívát a Keleten. Orosz földön a német sas kibonthatta szárnyait. Es a francia föld még ma is vérzik a sebektől, miket a német ásó vágott rajta. Még tátonganak az árkok az Eszaki-tengertől a Vogezelekig. S mialatt a síma száju Poincaré diadalmi szónoklatban tündököl, a francia anyák gyászolnak, a francia fiúk véreznek és rendületlenül áll a souchezicukorgyárnál, a Maas és Mosel között, Belfort és Verdun körül a német hadsereg.

NAPIHIREK

A „Délvidék“ ezentúl vasárnap helyett szerdán fog megjelenni. A háborús idők nyomdánkban, a »Délvidék« kiadóhivatalában is olyan nehézségeket okoztak, hogy technikai akadályok, és a személyzet bevonulása miatt kényszerítve van kiadóhivatalunk, hogy a »Délvidék«-et ezentúl nem vasárnap hanem szerdán reggel jelentesse meg. — A lap terjedelme a régi marad.

Vissza vannak állítva a maximális árak. Nem tudjuk és nem is keressük, hogy mi történt, mint történt, kik a ludasok benne, hogy a múlt héten a meghatározott hatósági maximál árakat felfüggesztették és rászabadították a közönségre azt

hát kap, a melyet vagy megtarthat, vagy bizonyos idő múlva a saját ruhájára kicserélhet.

Szullner tisztító intézete sok embert foglalkoztat. Száz meg száz férfi és leány van az intézetben, mint mosó, vasaló és szabó alkalmazva. Szullner néhány hónap alatt állandó mosóintézetében több mint 150.000 formaruhát tisztított, dezinficiált és használható állapotba hozott. Immár az ő rendszere szerint a frontnak majdnem minden részén vannak ilyen mosóintézetek. Hogy ezek mennyire beváltak, abból is kiténik, hogy a németek Tomaszóban és Lodzban hasonló állandó mosóintézetet rendeztek be és ugyancsak mozgóintézetek is vannak a front minden részén.

Ennek a nagyszerű tisztító intézetnek erkölcsi és egészségügyi jelentőségéről a hadseregcsoporthoz egyik főtörzsvosa szolgált fölvilágosítással, a ki hónapok óta figyelte annak jóteknony hatását. Ebben a hadseregcsoporthoz az egész idő alatt — mondta az orvos — sem kiütéses tifusz, sem ruh nem fordult elő. A katonák a tisztaság következtében könnyebben viselik a fardalmakat. A hetenkinti fehérneműváltásnak a katona kedélyére szinte csodálatos hatása van. A legtöbben, a mikor a fürdő- és mosó-intézetet elhagyják, kijelentik, hogy úgy érzik magukat, mintha ujja születtek volna.

Szullner hadnagynak az opocnoi főregirtó nevet adták. Ennek a címadohányozásnak a története a következő: Hetek előtt történt, hogy tartalékainknak nagy részét Opocnóban

a kegyetlen hordát, mely az életmi szerekkel való gyalázatos uszoráskodást hallatlan szemérmelenséggel űzi. Történt talán ez szándékosan — talán figyelmetlenségből éppen akkor, amidőn a legszigorubbán kellett volna ügyelni arra, hogy városunk jó hírnevét ne mocskólják be a zsaroló elárusítók, a közvetítők a kik meg nem engedhető módon kívánnak mások kárjára meggazdagodni. Olyan állapotok lettek egy csapásra piacunkon. Az összes élelmiszerek árát máról hónapra hallatlan szemérmelenséggel, minden igazi indok nélkül úgy felemelte az arusítók kiszípolozó hada, hogy városi tanácsunk sietősen igyekezett vissza állítani a régi rendet, a mely mellett még is csak megvoltunk valahogy szóval a maximális árakat. A szomorú tapasztalat sokaknál igen keserű izt hagyott maga után ezer és ezer zugolódás támadt nyomában és éppen azért kettőzött energiával, körültekintő igyekezéssel kell eljárniuk az illetékes hatóságoknak, hogy az élelmiszerek drágítót, a szemtelen uszorásokat moresre tanítsák, példásan megbüntessék. A közönség segítsége nélkül azonban a hatóságok a legjobb igyekezet mellett is csak félsikert érhetnek el. Tegye meg mindenki a köziránti köteleességét. A kiméletlen uszorásrablók ellen minden alkalommal szemérmelenség felfrétével kell szigorral kell eljárni azoknak, akik hatósági rendeleteknek fittyet hányanak, vagy titkosan zsarolják a közönséget s a hatósági közegeket meg akarják csalni — az ilyeneket kiméletlenül fel kell jelenteni. Azok az önző emberek, a kik önkényes túlfizetésekkel az uszorások malmára hajtják a vizet szinte annyira bűnösök, mint az uszorások hada. Inkább egy kicsit nélkülözni, de annak a szemérmelthen bandának le kell törni a szarvát. Persze ők sztrájkjal fenyegetőznek. Meg akarják hiúsítani a termelők azon igyekezetét is, hogy a piacot közvetlenül láthassák el. Még az utakon elfogják a termelőket. Ha árúkat el nem tudják csipni, igyekeznek kitanítani őket a törvény és rendelet kijátszására. Ezt meg kell akadályozni és az árdragítás céljából történő mindenfajta tömegvásárlást is. Egy

szállásolták el. A katonák panaszkodtak, hogy noha alaposan megfürösztötték őket, sokat szenvednek a fergéktől. A hadnagy utánjárt a dolognak és kiderült, hogy Opocno egész tiszteletreméltó lakossága el van fergesedve Szullner erre elhatározta, hogy egész Opocnokot meg fogja szabadítani a fergéktől. Elutazott Opocnóba, lefoglalta az odavaló rituális fürdőt, az ugynevezett Mikvát és azt teljesen újra berendezte. A falakat csempével rakta ki, egy nagy medencét készített és kihirdette, minden opocnoi lakosnak az ő kezelésének kell magát alávetnie. A ki nem jelenik meg, öt korona pénzbüntetést fizet, azonkívül karhatalommal vezetik elő. És jöttek sorjában délelőtt a férfiak, délután a nők a Szullner-féle fürdőintézetbe. Ott irgalmatlanul megnyírták őket, ruhájukat pedig dezinficiálták. Az asszonyok parokáját (a zsidónők ott valamennyien parokát viselnek, mert vallásuk tiltja, hogy a saját hajukat viseljék) elegették, a férfiak szakálát lenyírták. Egy hétig tartott ez a nagy takarítás és a mikor véget ért, egész Opocnóban egyetlen egy léreg sem volt található, mert Szullner hadnagy arról is gondoskodott, hogy a lakásokat is alaposan dezinficiálják. Egyelőre tehát Opocno az egyetlen léregmentes város Orosz-Lengyelországban s az oda beszállított katonáinknak nincs többé okuk panaszra. Szullner hadnagy pedig megkapta az opocnoi főregirtó címet. A ki részt vett a háboruban s orosz-lengyel falukban élt, tudja, hogy ez a cím megtiszteltetést jelent. [W. M.

pár napig talán nem fognak a piacra hozni tojást, (mert nem lehet arcátlanul 10 fillér helyét egyszerre 30 fillért követelni darabjéért) baromfit és más fajta élelmiszert, de az éppen úgy mint máshol és éppen úgy mint máskor nálunk is történt csak rövid ideig fog tartani. Az uszorások meg fognak elégedni a kevesebb haszonnal is, ha látják, hogy meg is csak nekik kell engedniük. A maximális és hatóságilag megállapított árak mellett azonban meg kell föltétlenül maradni, s attól el nem térni nem kísérletezgetni, mert hogy az igen nagy kalamitásoknak volt szülő oka és kegyetlenül megbosszulva magát az a tapasztalatok után minden helyesen és becsületesen gondolkodó ember előtt világos tisztá szin igazság.

Jóteknony adomány. Dr. Rancsin ur halála alkalmából a verseczi polgári orvosok közszoromegyváltás fejében a vörös kereszt egyesületnek 47 koronát adományoztak, amit ezenel megköszönve nyilvánosan nyugtatnak.

Egy tábornokunk halála a fogságban. Bécsből jelentik: Blaim Kornél vezérőrnagy, volt lembergi dandárparancsnok Treickben (Orenburg kormányzóság) a fogságban meghalt.

A háború és a képviselőtestületi választás. Aktuális kérdésben döntött a napokban a m. kir. közigazgatási bíróság Wlassics Gyula dr. titkos tanácsos elnöklésével. Egyik rendezett tanácsu város ugyanis akként határozott, hogy a háború beálltát követő felében belül sem a városi képviselőtestület, sem az időközi vagy általános tisztújítás céljából választást tartani nem kíván s úgy a választás alá eső képviselők, mint a választott tisztviselők megbízatását meghosszabbítja a béke helyreállításig. Időközi megüresedett tiszt állásokat pedig csak ideiglenes helyettesítéssel tölt be. Panaszok során a bíróság a város határozatának egészben való megsemmisítését mondotta ki s így a választások megtartása mellett foglalt állást.

Megbirságot élelmiszerek drágítók Rendőr-főkapitányunk mindezeknek legnagyobb elismerésére és dicsőretére, de a szemérmelthen élelmiszerek uszorások nagy bosszúságára — igen helyesen megkezdte azok megbirságotását, a kik a maximális árak tekintetében a hatósági intézkedések fittyet hánytak, nyúltak tovább is a jámbor publikumot a büntetések most csak pénzbírságból állanak de a zsaroló firmákat hűvőre is kellene tenni. Megbüntették pedig: 1. Seppelföld János verseczi lakos 100 K, 2. Corcea Simon 100 K, 3. Pulyik Jon 60 kor., 4. Uzo Bartolomeus (Temesszőllős) 100 K, 5. Gyurgyev Katalin (Versecz) 30 K, 6. Kesztits Anna (Versecz) 100 K, 7. Stefanov Mila (Temespaulis) 80 K, 8. Jovanov Mica 50 K, 9. Moiszé Milutin (Vajdálak) egy napi elzárás és 20 K büntetés. — Nagyon helyes van ez így és hatóságunk hasonló erélyes eljárásával bizonyára meg fogja fekezni a szípolozó bandát. Igen kívánatos lenne azonban, hogy rendőrségünk bizonyos kereskedésekben is tartana egy kis körültekintést. A közönség indokolatlan zsarolása itt-ott szintén napi renden van. Egyes cikkek árát 50—80% al felemelték.

Behívóparancs a Magyarországon élő bolgároknak. A budapesti bolgár főkonzulátus fölhívja a Magyarországr területén tartózkodó összes bolgárokat és macedón-bolgárokat, hogy mivel a bolgár királyi kormány szeptember 8/21-én elrendelte az általános mozgósítást, az összes hadköteles korban lévő férfiak jelentkezzenek a budapesti királyi bolgár főkonzulátuson (VII., István-ut 63.) utleveleik átvétele céljából.

Kitüntetett délvidéki postások. A hivatalos lap közli, hogy a király az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataik elismeréséül Jost János temesvári posta- és távirtda-felügyelőnek, az építési osztály vezetőjének és Lukits Miklós verseczi posta- és távirtda-főtisztnek a koronás arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta. A nehéz és felelőségteljes munkát végző postások megérdemelt ki

tüntetésére osztatlan örömmel találkozott a kartársak körében.

A márka mint fizető eszköz. A hatóság közli a lakossággal, hogy a német márkával való fizetés Magyarország területén is meg van engedve s a márkának mint fizetési eszköznek elfogadása mindenkire nézve kötelező. Egy márka értéke 1 korona 32 fillér, egy korona pedig 76 pfennignek felel meg.

Sorozás és rekvirálás Besszarábiában. Az Univerzális tudósítója jelenti Tucsaból: Besszarábiában kivétel nélkül minden 18—45 éves férfit besorozták a hadseregbe, míg Oroszország többi részében eddig csak a 19—40 éves férfiakat vették be. A besszarábi hatóságok az üzletekben és lakásokban talált összes fémeket, gyapjút, gyapotot és szövetet rekvirálták és a lakosságnak csak a legszükségesebbet hagyták meg.

Egy koronáért közli adásvételi és állástkövetítő hirdetést a »Temesvári Hírlap«. Szöveg és hirdetési díj postautalványon küldendő be.

Orosdy Baróné százezer koronás adománya. Orosdy Fülöp báróné, a temesrékási kerület orsz. képviselőjének neje, százezer koronát küldött Tisza István gróf miniszterelnöknek, mint a m. kir. rokkantügyi hivatal elnökének, hogy abból a háboruban megsérült katonák számára valamelyik alföldi városban kertészeti kereseti telepet létesítsen.

Vizsgálati engedély népfelkelő tanulóknak. A min. vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélye alapján az 1897-es évfolyamu középiskolai tanulók közül azok, akik a népfelkelési bemutató szemlén alkalmassáknak találtak, azonban katonai szolgálatra be nem hívtak, rendes tanulóknak beírhatók; az említett évfolyamu tanulók közül azok pedig, akik katonai szolgálatra önkéntes jelentkezés alapján máris bevonultak felvételük magántanulóknak, vizsgálatra becsatolásukért azonban a miniszteriumhoz esetenként külön kell folyamodniuk.

Nikolajevics félti a vagyonát. Baselből jelentik: A Baseli Tagblatt jeleníti kerülő uton Szentpétervárról, részben pedig svájci bankkörökből szerzett információ alapján: Nikolajevics Miklós nagyherceg mintegy két hónappal ezelőtt vagyonának kezeléséig intézkedett aziránt, hogy Péterváron levő, javarészt bankokban elhelyezett, több millió rubelt képviselő értékpapírjait, készpénzét és drágaságait, szállítsák el Szentpétervárról és azt svájci bankokban helyezték el. Ez meg is történt mintegy hat hét előtt és a nagyhercegi vagyon kezelése több banknak jutott. A nagyherceg ugyanakkor utasította a londoni Union Discount Co. of London Ltd.-t, hogy ottlévő nagy értékeit szintén svájci bankokba utalják át.

A fogyasztási adóhivatal figyelmezteti mindazokat, a kik fogyasztási adóval még tartoznak, hogy hátralékaikat mielőbb fizessék be, mert különben a végrehajtás útján való behajtás lényegesen több költséget fog okozni.

Temes fizeti az adót. Temes megye területén a közönség a háboru alatt fokozott mértékben tesz eleget hazafias kötelességének és sokkal kedvezőbb arányban fizeti meg adóját, mint béke időben. A most elmúlt augusztus hónap folyamán egyenes adók címén összesen 803 584 korona folyt be, míg tavaly augusztus havában ezen a címen csak 409 969 korona fizetett be. A különbség 393 614 korona, vagyis az idén majdnem még egyszer annyi egyenes adó folyt be, mint a múlt év ugyanazon hónapjában.

Elfogynak az öreg honvédek. Szomorúan pergeti a szél a fákról a levelet, mely lekárik a földre és elvész a nagy szürkeségbe. A leglombosabb fáknak is elhult minden dísz, de előbb arannyá érleli a nap. Ilyen fa volt a szegedi 1848—49-iki honvédek egyesülete, mely valamikor a legnagyobb volt hazában. Sok volt a tagja, hiszen Kossuth apánk szavára fegyvert fogott a legendás szép időkben minden szegedi magyar. Elmulván a háboru járása, visszatért az ekéhez, vagy elvitték Kufsteinba rabnak, szenvedőnek. Aztán a mikor lassankint behavazta fejüket a hó, jónak látták egyesületbe sorakozni az idők szokása szerint. Volt nagy nemzeti lobogójuk, elnökük, tisztikaruk a daliás öregek rámás magyar eszében jártak és kávébarna atillájukat derékban kardszíjj övezte körül. Csengett, muzsikált a sarkantyujuk s estenden, a mikor a sarki korcsában összejöttek egy kis italra, a jó öregek lopva ki-kí néztek az ablakon, hogy ott a messzeségben nem gyuladnak-e ki a tüzek. Mert a mikor a Kossuth Lajos lelke végigröppen a pusztán, megrezzen a falevél, meghajtják fejüket a fűvek, láthatatlan kezek örömtüzeket gyujtanak az éjszakában. A jó öregek! Várták, lesték, hallgatták egymás édesen bolondos beszédjét s közben-közben egyik-másika kidőlt az élők közül. Ilyenkor kivonult az egylet, az öregek kibontották a zászlót. A sirnál még egyszer fölhasant a régi vezényszó: fegyverbe, s a halott hajtárs tisztelgessel szállott a szegedi földbe az öreg. Így tellett-mullott az idő, megfogtak nagyon az öregek. Nem volt már annyi sem, hogy tisztelgethetett volna. Ma már négyen vannak mindössze, a többi elment. Mint az őszi levél, mint a dércsipe virág...

Es az öregek elhatározták, hogy fölsozlatták az egyesületet. Ugyis új idők járnak, új háboru tüze lángol. Új hősök sarjadoznak, a kik új ideálokért ontják véréket. Mit is keresne ebben a világban a rég letűnt idők hervadt embere. Harcolt és regélt míg itt volt. Harcából élet, magyar élet fakadt, regéjéből meleg, bensőséges szeretet. Szeretése a multnak, a legendás időknek, melynek harmatja az öregek beszédjén keresztül beharmatozta az ifju sziveket. És éppen ezért, ezután is lesznek a tanyákon, a kik fekete éjszakákon ki-kí tekintenek az ablakon, hogy bókólnak-e a fák, hajladoznak-e a fűvek, virágok, mert ilyenkor Kossuth Lajos lelke száll a magyar levegőben...

Háborus térképek óriási választékban kaphatók a Kirchner-lele könyvkereskedésben.

Hajózási és halászási tilalom. A katonai parancsnokság a halászatot, valamint bármely néven nevezendő vízjárművek közlekedését a Dunán Újvidékről lefelé, továbbá a Temesen Ópávától lefelé és a Dunavácon, — a hadihajók, a hadicélokra igénybevehető s ilyenek gyanánt megismerhetővé tett vízjárművek, valamint a dunagőzhajózási társaság személyszállító hajóinak kivételével — katonai szempontból tiltotta. A tilalom azonnal hatályba lép, a tilalom ellen cselekvők letartóztatandók s az illetők csak a hadtáncosparancsnokság parancsára bocsájtathatók szabadon. Folyó évi szeptember 2. déli 12 órájától kezdve azokkal szemben, kik a felépő közegeknek eltagás céljából kiadott első felhívására, illetve arra a felhívásra, hogy járműveikkel a megjelölt helyen kikössenek, azonnal nem engedelmeskednek vagy szökési kísérletet tesznek, azonnal és minden tekintet nélkül a löfegyver fog használni. Illetéktelen egyéneknek a parton tartózkodniuk tilos. A megjelölt vízszakaszou a part közelében fekvő házakat kivilágítani nem szabad s e tilalom áthágása esetén az illető házak azonnal kiürittetnek, lakóik internáltaknak, esetleg elfogatnak.

A hus árának szabályozása. Berlinből jelentik, hogy szeptember 16-ától kezdve az etetésre fölhasznált burgonya árát maximálták, miután megelőzően mindennemű erőtakarmány-cikk maximális árát is megállapították volt. Az előzmények után mégis kétségbe kell vonni, hogy a hus ára belátható időn belül olesóbbodni fog. Kiváltképpen a sertéshus ára szökött föl hihetetlen mértékben. Egyelőre a törvényhozás beavatkozásának ideje még nem érkezett el, ánde a hivatott közegek utána fognak járni a dolognak és megfogják állapítani, hogy az árhajszának mi az oka. Előbb arról is adatokat

kell még szerezni, hogy a közvetítés fejében elért nyereség mekkora, míg az áru a termelőtől a hentesig jut el. Alkalmassint hosszú ideig fog tartani, míg a vizsgálatot befejezik, egyelőre azonban a burgonyatermés példátlan nagy sikere azt a várakozást ébreszti, hogy a burgonyát nagy mértékben használják föl etetésre. Csakis ezért rendelte el a szövetségtanács, hogy a szeszfőzést korlátozzák, mert így sok krumpli fog maradni az etetés céljára. Azonkívül még a román takarmánycikk behozatalától is sokat várnak, mert ez is hozzá fog járulni a hízalás költségének apasztásához, a mi, habár közvetett uton is, de megakadályozza majd a hus árának mód fölött való drágulását.

HIRDETÉSEK

841/1915 szám.

Hirdetmény.

Az 1912. évi LXIII. t.-c.-ben nyert meghatalmazás alapján az élelmiszerek árát következőképen állapítom meg:

Megjegyzem, hogy az alább részletesen feltüntetett árak mindaddig érvényben maradnak, a míg újabb hirdetmény azokat hatályon kívül nem helyezi.

Aki a részletezett áron felül elárusít, vagy a vevő, aki ezen az áron önkénynt túllépett kihágást követ el és elzárással valamint pénzbüntetéssel büntették.

Minden kereskedő köteles ezt az árjegyzéket üzletében szembe ötlő helyen kifüggeszteni.

Kg.-ként korona

1. Marha hús	4-40
2. Borjucomb nyomtaték nélkül	5-—
3. Borjucomb nyomtatékkal	4-40
4. Borjubordás	4-40
5. Sertéscomb és karaj	4-40
6. Juh hús	2-60
7. Sütni és rántani való csirke ha párja 1 kiló súlyt el nem éri páronként 2-40—3 kor.-ig	
8. Csirke ha egy pár súlya egy kilót meghaladja kilója	2-40
9. Liba (tömött)	2-60
10. Liba	1-70
11. Rucza	1-70
12. Galamb (párja)	1-—
13. Ponty	2-—
14. Harcsa	2-20
15. Kisebb halak	1-—
16. Füstölt szalona	5-40
17. Nyers szalona	5-—
18. Zsír és hár	5-60
19. Füstölt kolbász	5-—
20. Hurka	3-60
21. Tepertyű	4-—
22. Tepertyű préselt	2-—
23. Tej (literje)	—28
24. Tejfel (literje)	1-20
25. Tea vaj	5-—
26. Közönséges vaj	4-—
27. Tehén túró	—80
28. Juh túró (friss)	2-—
29. Juh túró besózott	2-40
30. Nullás liszt	—84
31. Kenyér liszt	—46—48—kor.-ig
32. Főzőliszt	—66
33. Fehér sütemény 5 dekás darabja	—6
34. Házi kenyér két kilogrammnál nagyobb nem lehet kilója	—50
35. Tojás (darabja)	—10
36. Süveg cukor (egészben)	1-14
37. Süveg cukor (kimérve)	1-18
38. Kockacukor (5 klg.-os dobozban)	1-20
39. Kockacukor (kimérve)	1-22
40. Kristálycukor (100 kgr.-os zsákban kilogrammonként)	1-14
41. Kristálycukor kimérve	1-18
42. Porcukor (5 klg.-os dobozban) klg.-ként	1-20
43. Porcukor kimérve klg.-ként	1-22
44. Konyha só 1 klg.	—32
45. Száraz bab 1 klg.	—46
46. „ „ literje	—40
47. Burgonya	—20
48. Hagyma	—50
49. Petrezselyem 1 köteg (mely legalább öt darabból áll)	—4—8

50. Pastinát, ugyan úgy	—4—8
51. Sárgarépa, ugyan úgy	—4—8
52. Lóhús, vesepecsenye	1-60
53. Leves hús	1-40
54. Füstölt hús	1-10
55. Debreczeni, füstölt	1-10
56. Fejeskáposzta fejenként	10—20 fillér
57. Savanyúkáposzta 1 klgr.	32 fillér

A piaci árusokat figyelmeztetem, hogy az eladásra szánt árukat csakis az ezen célra szolgáló asztalokon tarthatják az előírt módon.

Amennyiben az asztalokon el nem férő készletet hoznak magukkal, azt kötelesek legalább viaszkos vászonnal teljesen betakart kosárban tartani.

Miután az utóbbi időben több panasz érkezett hozzám, hogy a vásárló közönség az elárúsítókat tömegesen megrohanja, sőt arra sem vár, hogy a piaci árus áruját az asztalokra kirkaja, hanem azt már a kocsirol elkapkodja, amint ez különösen a baromfi piacon előfordult és ezáltal a vásár nyugodt lefolyását megzavarja, figyelmeztetem a közönséget, hogy az ily irányú visszaéléseket a vásári rendtartás 12. §-a alapján a leghigorubb fogom büntetni.

Figyelmeztetem a közönséget arra is, hogy a baromfiak bevásárlásánál saját mérlegét csak az eladó beleegyezése esetén használhatja és né-

zeteltérés esetén a városi mérleg veendő igénybe.

Versecz, 1915. évi szeptember hó 25-én.

Dr. Rezucha kir. tan. polgármester.

13075/915 sz.

Hirdetmény.

A város területén tartozkodó 1872 évben és fiatalabb években született összes A. alosztályban tartozó — felül nem vizsgált — népfelkelők, tekintet nélkül arra, vajjon a mozgósítás elrendelése óta már be voltak e vonulva vagy sem, felhivatnak, miszerint népfelkelési igazolványi könyveikkel (esetleg egyéb katonai okmányaikkal) a katonai ügyosztálynál f. évi szeptember hó 28-ig jelenjenek meg.

Versecz, 1915. szeptember 22.

Dr. Rezucha kir. tan. polgármester.

12703 sz.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivvelésügyi miniszter úrnak 93708/VIII. 2./915 sz. körrendelete értelmében közhírré tétetik, hogy a fegyver alatt szolgáló, vagy a hadi szolgáltatásokra kirendelt szőlőmivvelési szakmunkásoknak, vincelléreknek és pinceszemestereknek, valamint a kádármunkásoknak

általános, a harcitérről szüret idejére való szabadságoltatása a hadművelési érdekekre való tekintettel el nem rendelhető.

Ellenben a szőlőgazdaságokban nélkülözhetetlen szakmunkások, vincellérek és pinceszemesterek esetről esetre a szükséges időre a m. kir. földmivvelésügyi miniszter javaslata alapján felmentetnek.

Az ez iránti sürgős kérvények a vár. tanácsnál nyújtandók be.

Versecz, 1915. szeptember hó 14.

Dr. Rezucha, kir. tan., polgármester.

894. tisz. sz.

Hirdetmény.

Versecz thjf. város tulajdonát képező a nagyrében levő, »Schulhof« csatorna halászati és nádtermelési jog f. é. augusztus hó 1-től kezdve 6 évi időtartamra, a vár. tisztartói hivatalban f. é. szeptember hó 27-én délelőtt 10 órakor tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a vár. tisztartói hivatalban a hivatalos órák alatt betekintés végett fel fekszenek.

Versecz, 1915. évi szeptember hó 18.

Welterschan, vár. tisztartó.

Népbank, Takarékszövetkezet, Kísszerez.

Meghívó.

Ezennel meghivatnak a Népbank, takarékszövetkezet tisztelt tagjai az 1915 évi október hó 10-én délután 2 órakor a községi iskola helyiségében tartandó

I. évi rendes közgyűlésre.

N a p i r e n d:

1. Jegyző és két tag kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Az igazgatóság jelentése az 1914. üzletévről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése az 1914. üzletévről.
4. A mérleg megállapítása és a tiszta nyereség felosztása iránti határozataival.

Kísszerez, 1915 évi szeptember hó 18-án.

5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentvénye iránt hozandó határozat.
6. Két igazgatósági tag választása.
7. Hat felügyelő-bizottsági tag választása.

A Népbank, takarékszövetkezet igazgatósága.

Népbank, Takarékszövetkezet, Kísszerezden zárószámadása az 1914 évről.

Vagyon.

Mérleg-számla 1914 évi december hó 31-én.

Teher.

	K	f		K	f
Pénztárkészlet	148	81	Tagok befizetett részletei	1476	—
Váltók	5928	—	Betétek	300	—
Felszerelék	275	—	Tartozás a »Verseczi Szerb Bank«-nál	4200	—
10% leírás	2750	247	Különféle tartozások	53	48
Különféle vagyon	71	12	Tiszta nyereség	265	95
	6395	43		6395	43

Tartozik.

Veszteség- és nyereség-számla 1914 évi december hó 31-én.

Követel.

	K	f		K	f
Fizetett kamatok	410	73	Váltókamat	445	21
Költségek	546	13	Jutalékok	360	20
Leírás 10% felszerelésből	27	50	Különféle bevételek	544	90
Tiszta nyereség	365	95		1350	31
	1350	31		1350	31

Kísszerez, 1914 évi december hó 31-én.

Az Igazgatóság:

Jovan Mihai s. k.

Ilia Muntian s. k.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Kísszerez, 1914 évi december hó 31-én.

A felügyelő-bizottság:

Jovan Ritt s. k.

George Zumanka s. k.

Atanaszijevița György s. k.
könyvelő.

Akim Vucliu s. k.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona és nyomása Versecz.